

## **Kultūras nozares un radošo industriju jomas nozares ekspertu padomes darbība 2022. - 2025. gadā**

2025. gada augustā aprit trīs gadi kopš Kultūrizglītības padome (Padome) sāka darbu kā kultūras nozares un radošo industriju jomas nozares ekspertu padome<sup>1</sup>. Padomes priekšsēdētājas amata pienākumus šajā periodā pildīja Barbara Freiberga.

Trīs gadu laikā notikušas 24 Padomes sēdes, tai skaitā 11 lēmumu elektroniska saskaņošana. Pieņemti nozīmīgi lēmumi par jaunu profesionālās kvalifikācijas prasību (PKP) izstrādi, nozares profesionālo kvalifikāciju struktūras aktualizāciju, valsts pasūtījumu izglītības tematiskajā jomā “Mākslas” profesionālās vidējās izglītības līmenī, kā arī citiem aktuāliem kultūrizglītības un radošo industriju jomas jautājumiem.

Padomes sēdēs diskutēts arī par darba tirgus vajadzībām un nozares attīstībai būtiskiem izglītības jautājumiem, iesaistot ekspertus no dažādām jomām.

### **Kultūras nozares un radošo industriju jomas kvalifikāciju struktūras aktualizācija**

Atbilstoši noteiktajām prioritātēm kultūrizglītībā un aktualitātēm izglītībā un darba tirgū organizētas diskusijas, sagatavoti priekšlikumi, pieņemti lēmumi kultūrizglītības sistēmas pilnveidei.

Padome darbības sākumā (07.09.2022.) pieņēma lēmumu mainīt nozares kvalifikāciju struktūras (NKS) nosaukumu uz “Kultūras nozares un radošo industriju jomas kvalifikāciju struktūra”. Tāpat struktūra tika paplašināta ar diviem jauniem sektoriem – “Lietišķā māksla un amatniecība” un “Mūzika un skatuves māksla” (mūzika, deja, teātris). Minētie sektori pievienoti jau esošajiem: “Restaurācija”, “Māksla”, “Dizains” un “Foto, video, televīzija un kino”.

Laikā no 2022. līdz 2025. gadam Padome izvērtējusi un saskaņojusi Kultūras nozares un radošo industriju jomas kvalifikāciju struktūras paplašināšanu ar profesionālām kvalifikācijām (PK) un specializācijām, izvērtējusi un saskaņojusi gan jaunas, gan aktualizētas profesionālās kvalifikācijas prasības (PKP).

Sektorā “Mūzika un skatuves māksla” 4. profesionālās kvalifikācijas līmenī (PKL) pievienota PK “Mūziķis” un specializācijas dalījumā pa mūzikas/profesionālās izglītības instrumentu kopām, PK “Dziedātājs” un specializācijas, PK “Kormeistars”, PK “Mūzikas teorijas speciālists”, PK “Aktieris”; 6. PKL pievienota PK “Instrumentu mūziķis” un specializācijas dalījumā pa mūzikas/profesionālās izglītības instrumentu kopām, PK “Vokālists”, PK “Dirģents”, PK “Muzikologs”, PK “Komponists”, PK “Horeogrāfs” un to specializācijas, 7. PKL pievienota PK “Mūzikas un skatuves mākslinieks”.

Sektorā “Foto, video, televīzija un kino” 6. PKL iekļautas PK “Scenārists” un PK “Televīzijas un kino operators”.

Sektorā “Lietišķā māksla un amatniecība” 3. PKL pievienota PK “Florists”.

---

<sup>1</sup> Saskaņā ar Profesionālās izglītības likuma 12.panta 9.daļā noteikto Kultūras nozares un radošo industriju jomas nozares ekspertu padomes funkcijas veic Kultūrizglītības padome. Apstiprināts 2022. gada 10. augusta PINTSA sēdē; 2022. gada 24. augusta kultūras ministra rīkojums Nr. 2.5-1-116.

Pārskata periodā Padome izvērtējusi un saskaņojusi trīspadsmit PKP: Mūzikas un skatuves mākslā - 7 PKP, Mākslas jomā – 6 PKP, kas tālāk virzītas saskaņošanai Valsts izglītības attīstības aģentūrā (VIAA) un Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē (PINTSA).

2023. gadā - “Lietišķās mākslas speciālists tekstilizstrādājumu izgatavošanā” (4.PKL), “Lietišķās mākslas speciālists keramikā” (4.PKL), “Baletdejojotājs” (4.PKL), “Laikmetīgās dejas dejojotājs” (4.PKL), “Skaņu režisors” (6.PKL).

2024. gadā - “Lietišķās mākslas speciālists kokapstrādē” (4.PKL), “Mūziklu dziedātājs” (4.PKL), “Dziedātājs” (4.PKL), “Mūziklu dziedātājs” (6.PKL), “Mūzikas un skatuves mākslinieks” (7.PKL).

2025. gadā - “Metāla māksliniecišķās apstrādes speciālists” (4.PKL), “Stilists kultūras un radošo industriju jomā” (4.PKL), “Kormeistars” (4.PKL). Plānots saskaņot “Mūzikas teorijas speciālists” (4.PKL) un “Vokālists” (6.PKL).

### **Valsts pasūtījuma noteikšana izglītības tematiskajā jomā “Mākslas” profesionālās vidējās izglītības līmenī**

Laikā no 2022. līdz 2025. gadam Padome katru gadu izvērtējusi un saskaņojusi valsts pasūtījumu par izglītojamo uzņemšanas plānu izglītības tematiskajā jomā “Mākslas” profesionālās vidējās izglītības līmenī Izglītības un zinātnes ministrijas, Kultūras ministrijas un pašvaldību dibinātajās izglītības iestādēs.

Padome saskaņojusi izglītojamo skaitu uzņemšanai profesionālās vidējās izglītības programmās izglītības tematiskajā jomā “Mākslas” valsts budžeta vietās atbilstoši izglītības iestādēm un kvalifikācijām, kā arī saskaņojusi priekšlikumus par plānotajām izglītojamo skaita tendencēm valsts budžeta vietās turpmākiem gadiem. Priekšlikumu sagatavošanā ņemtas vērā Ekonomikas ministrijas izstrādātās darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozes un tautsaimniecības vajadzības, izglītības iestāžu attīstības stratēģijas, ieguldījumi izglītības iestāžu infrastruktūras un programmu modernizācijas attīstībā, profesionālās izglītības iestāžu metodiskā darba virsvadības jomas, izglītojamo sagatavošanas kvantitatīvie rādītāji, kā arī mākslu jomas izglītojamo sniegums valsts centralizētajos eksāmenos un profesionālās kvalifikācijas eksāmenos rezultāti.

Padomes pieņemtie lēmumi saskaņoti Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē (PINTSA).

### **Nozares ekspertu deleģēšana profesionālās kvalifikācijas eksāmenu komisijās**

Lai stiprinātu saikni starp darba tirgu un izglītības iestādēm, kā arī veicinātu informācijas apmaiņu par izglītības kvalitāti, Padome ir iepazīstināta ar normatīvo regulējumu un kārtību, kas nosaka, kā nozares eksperti var iesaistīties profesionālās kvalifikācijas eksāmenu (PKE) komisiju darbā un ar prasībām PKE komisiju izveidei. Padome saskaņojusi nozares ekspertu deleģēšanu profesionālās kvalifikācijas eksāmenu komisijās. Komisiju sastāvā darbojas eksperti mūzikas, mākslas un dejas jomā.

### **Sadarbība ar augstākās izglītības iestādēm**

Padome izvērtējusi vairākus augstāko izglītības iestāžu iniciatīvas projektus saistībā ar studiju programmu/ virzienu attīstības plāniem atbilstoši darba tirgus vajadzībām.

Konceptuāli atbalstīts Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas (JVLMA) ierosinājums maģistra līmeņa profesijas standarta izstrādei mūzikas un skatuves mākslas izglītības programmu grupā ar nosaukumu “Mūzikas un skatuves mākslinieks”, kā arī profesionālās bakalaura studiju programmas “Mūzika un skatuves māksla” apakšprogrammas “Mūziklu dziedātājs” izveide.

Padome atbalstījusi arī Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledžas (LKA LKK) un Latvijas Kultūras akadēmijas (LKA) konsolidācijas un pārvaldības izmaiņu ieviešanas projekta ietvaros īstenoto studiju programmu salāgošanu izglītības pēctecības nodrošināšanai – jaunas profesionālās studiju programmas izstrādi, kuru varēs apgūt LKA LKK īsā cikla vai pirmā cikla augstākās izglītības programmas absolventi, kā arī atbalstījusi jaunas akadēmiskās studiju programmas izstrādi, lai nodrošinātu studiju pēctecību skatuves mākslas jomā LKA LKK specializācijas “Pasākumu, teātra režija un aktiera māksla” absolventiem.

Tāpat atbalstīta Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) jauna studiju virziena “Arhitektūra un būvniecība” izveide un profesionālās maģistra studiju programmas izstrāde arhitektūras jomā.

JVLMA un LMA pārstāvji aktīvi piedalījušies arī profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes darba grupās.

*Kultūrizglītības padome izveidota 2015. gadā pēc Latvijas Republikas Kultūras ministrijas iniciatīvas ar mērķi izvērtēt un sagatavot priekšlikumus par kultūrizglītības attīstību un tās tendencēm Latvijā, kā arī sekmēt valsts institūciju un nozares profesionālu sadarbību stratēģiskos jautājumos, kas saistīti ar kultūrizglītības jomu. Kopš 2022. gada augusta ar kultūras ministra (24.08.2022.) un PINTSA apstiprinājumu (10.08.2022.) Kultūrizglītības padome vienlaikus pilda arī nozaru ekspertu padomes funkcijas. Kultūrizglītības padomes darba koordināciju un komunikāciju veic Latvijas Nacionālais kultūras centrs.*

*PINTSA ir izveidota 1999. gadā kā Profesionālās izglītības sadarbības padome, lai sekmētu Ministru kabineta, darba devēju un darbinieku (arodbiedrību) organizāciju sadarbību cilvēkresursu attīstības, izglītības un nodarbinātības valsts politikas un stratēģijas izstrādes un īstenošanas jomā.*